חובות עובדים ונבחרים בגין שירותים עירוניים

הערות ראש העירייה

1. בדיון שהתקיים בנובמבר 2007, התייחס הסמנכ"ל לתכנון לתופעה של חובות עובדי ציבור למעסיקיהם ושל חובות נבחרי ציבור לרשות באומרו, כי התופעה חמורה ומחייבת התייחסות בהתאם.

2. התופעה של עובדי ציבור/נבחרי ציבור בעלי חובות למעסיקיהם/לרשות, זכתה גם להתייחסות המחוקק במסגרת תיקון מס' 111 לפקודת העיריות (נוסח חדש), התשס"ח – 2007. תיקון מס' 111 קבע, כי חובות מסוימים ותנאים מסוימים של נבחרים ועובדי ציבור עשויים להוות עילה להדחה/עבירת משמעת לפי העניין. מינהל כספים בשיתוף עם חטיבת משאבי אנוש ומינהל הסדירו תהליך עבודה הכולל בין היתר הצלבת מידע ממערכת כח אדם וממערך הגביה, על מנת שתתאפשר פעילות כנגד חייבים בשני מישורים: אכיפה מינהלית – באחריות האגף לגביית ארנונה; במישור המשמעתי – באחריות אגף משאבי אנוש.

3. במסגרת הפעילויות השונות של אגף משאבי אנוש למניעת חובות של נבחרים ועובדים, פורסמה ביום 12/2/08 הודעת משאבי אנוש מספר 15/2008, בה הוסברה המשמעות הנורמטיבית של חובות נבחרים ועובדים לעירייה. ב- 4.5.08 פרסם אגף משאבי אנוש הודעה נוספת באותו נושא והפעם בדגש על תיקון מס' 111 לפקודת העיריות.

4. כבר במהלך תקופת הביקורת ננקטו בחטיבת משאבי אנוש ומינהל פעולות שונות שתכליתן מניעת חובות עובדים.אגף מש"א מבצע פעילויות שוטפות שתכליתן בין היתר,מניעת חובות עובדים ונבחרי ציבור. פעילויות אלו כוללות צמצום זמני תגובה והבטחת עדכונים מיידים ואמינים של דיווחי נוכחות, חופשות, היעדרות, שביתה, וכן בעת שינויי סטטוס של העובד: יציאה לחל"ד, חל"ת וכד'.

5. מת"ש מבצע אף הוא פעילויות למניעת היווצרות חובות עובדים. כך לדוגמא, מדי חודש מתבצעת הצלבת נתונים מול קובץ נפטרים המתקבל ממרשם האוכלוסין, ע"מ למנוע תשלום גמלה לגמלאים שנפטרו.

6. בחטיבת מש"א ומינהל הוחלט בעקבות חוות דעת השירות המשפטי, כי ככלל, העירייה לא תקזז חובות של עובדים משכרם על אף ההערה/הצהרה בטופס קליטת עובד לפיה הוא נותן הסכמתו לכך, למעט בשני מיקרים: נחתם הסכם קיבוצי להשבת שכר; נוצר חוב עקב תשלום יתר בשל טעות ו/או תקלה טכנית במערכת השכר.

7. השימוש בהוראת קבע דרך השכר לא הורחב, לאחר שהתקבלה עמדת סמנכ"ל משאבי אנוש ומינהל שלא להרחיב ולהכליל במסגרת מערך השכר נושאים שאינם קשורים לעולמות התוכן של משאבי אנוש.

8. חטיבת משאבי אנוש ומינהל מבצעת פעולות וצעדים נוספים חדשים בתחום המניעה ובכלל זה:

א. הופעל הסדר תשלום פיצויי פיטורים למתפטרים שנעשה בשני שלבים, 80% מהסכום ולאחר 30 יום משולמים 20% הנותרים. פעולה זו מאפשרת קיזוז חובות בעת סיום עבודה מסכום הפיצויים.

ב. הוגברה הבקרה על מועד הדיווח על הפסקת עבודה וצומצם פער הזמן בין מועד סיום העבודה בפועל לבין מועד הדיווח, כך שלא משולם שכר לעובדים לא פעילים.

ג. מת"ש מבצע בדיקה נוספת טרם העברת המשכורת לחשבונות הבנק, על מנת למנוע תשלום ביתר לחייבים.

ד. הונהג הסדר המחייב כל עובד בטרם יציאתו לחל"ת לסגור חשבון במת"ש.

ה. נחסמה האפשרות לדווח דיווח רטרואקטיבי למופסקי עבודה.

ו. הוגדרה אפשרות לדווח על הפסקת עבודה עתידית. דיווח זה מבטל את האפשרות ליתרה שלילית בחופשה ומחלה ובנוסף מועבר הנתון למערכת השכר כדי לקזז תשלומים שנתיים.

9. חוב למס הכנסה – עקב שינוי בתיאום המס בחודש דצמבר, נוצר לעיתים חוב למס הכנסה אשר נגבה במשכורת ינואר. מנהל מת"ש העביר מסקנות הבדיקה למבקר העירייה.

10. קצבת שארים – לאחר הביקורת, הופעל במסגרת תשלומי גמלת שארים ניכוי של החוב שנותר לגמלאי שנפטר בשל אי דיווח על פטירתו במועד.

11. מחיקת חובות – בינואר 2008 הועברה לגזבר העירייה רשימה של חייבים, אשר חובם מעל 7 שנים. במרץ 2008 התקיים בראשות המנכ"ל דיון ועדת פשרות עירונית והוחלט לאשר מחיקת חובות שהתיישנו ואשר עמדו בתנאים מסויימים.

12. קישור בין העובדה כי לעובד יש חוב לבין מסלול קידומו – הנושא נבחן ע"י סמנכ"ל מש"א ומינהל בשיתוף עם השירות המשפטי והוחלט שלא לקשור בין הדברים. במקביל יצא תיקון חקיקה הקובע כי חובות מסוימים בתנאים מסוימים עשויים להוות עבירת משמעת.

13. בוצעו פעולות לגביית חובות מעובדים. בוצעה התקשרות עם משרד עו"ד חיצוני – במהלך החודשים האחרונים הוגשו עשרות תביעות משפטיות המתבררות בימים אלה בבית הדין האזורי לעבודה.

14. חובות בנושאי חינוך – העירייה מחוייבת לקבל תלמידים למסגרות הלימוד למרות חובות של הוריהם וזאת בכפוף לחוק חינוך חובה. כמו כן, חוק זכויות הילד קובע כי תלמיד לא ייענש בשל תפקוד הוריו.

15. חובות בגין דוחות חניה – בעקבות פעילות מאומצת מצד אגף החניה, צומצם היקף חובות עובדי העירייה בגין דוחות חניה בכ- 75%.